

GENERAL FRANJEVAČKOG REDA POSJETIO FRANJEVCE NA ŠIROKOM BRIJEGU

Široki Brijeg, 19. lipnja 2017. (Josipa Vukoja) – U nedjelju 18. lipnja, u sklopu posjeta Generalne uprave franjevačkog reda OFM Južnoslavenskoj konferenciji provincijala, generalni ministar reda fra Michael Perry posjetio je i samostan na Širokom Brijegu. S njim su u posjet došli i fra Julio César Bunader, generalni vikar, te članovi generalnog definitorija: fra Caoimhín Ó Laoide, fra Ignacio Ceja, fra Nicodeme Kibuzehose, fra Ivan Sesar, fra Lino Gregorio Redoblado, fra Valmir Ramos i fra Antonio Scabio. U njihovoj pratnji bili su i članovi Južnoslavenske konferencije provincijala: fra Miljenko Šteko, fra Joško Kodžoman, fra Andrija Bilokapić, fra Marjan

Čuden, fra Jozo Marinčić i fra Ilija Vrdoljak.

Uz zvuk zvona generala i njegovu pratnju ispred širokobriješke bazilike dočekali su fratri koji djeluju u samostanu na čelu s gvardijanom fra Tomislavom Puljićem. Nakon dočeka uputili su se u crkvu gdje ih je gvardijan pozdravio i izrazio im dobrodošlicu na Široki Brijeg koji je za hercegovačke franjevce njihova Porcijunkula, mjesto gdje su nastali i izrasli u Provinciju. General je također uputio nekoliko prigodnih riječi potaknuvši nazočne da se i dalje bore za svoju vjeru na ovim trusnim područjima. Blagoslovio je nazočne, kao i čitavu Provinciju.

Pošavši u razgledavanje samosta-

na, general se sa svojom pratnjom najprije zaustavio i pomolio na grobu dvadesetčetvorice hercegovačkih fratara ubijenih u Drugome svjetskome ratu i poraču. Fra Vendelin Karačić potom je kratko izložio povijest crkve i samostana, a fra Miljenko Stojić, vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«, uveo je nazočne u tematiku pobijenih hercegovačkih franjevaca. Slijedio je obilazak Muzeja u kojem su sačuvana vrijedna djela iz naše prošlosti, kao i ostatci crkvenog posuda koje su uništili jugokomunisti u veljači 1945. Članove Vrhovne uprave sve je ovo i te kako zanimalo jer uglavnom nisu imali iskustvo života pod komunizmom.

U ovom razgledavanju posebno treba izdvojiti posjet ratnom skloništu u kojem je 7. veljače 1945. ubijeno i spaljeno 12 franjevaca iz širokobriješkog samostana. Vicepostulator fra Miljenko Stojić razjasnio je nazočnima kako se i što točno dogodilo u tom skloništu, ali i kako je ista, jugokomunistička, ruka u tom vremenu ubila još 54 hercegovačka fratra za koje se vodi postupak mučeništva da bi ih Crkva jednoga dana proglasila mučenicima i uzdigla na čast oltara. Potreseni viđenim general i članovi Vrhovne uprave na svojim su jezicima izmolili *Očenaš* za sve pobijene.

Posjet je završio osvježenjem u samostanskoj blagovaonici, koja pamti kako su jugokomunisti odavde izvodili jednoga po jednoga franjevca i ubijali ih. Ali život se nastavlja. General je sa svojom pratnjom produžio prema Kočerinu, Posušju, Imotskom i Poljskoj. Fratri u širokobriješkom samostanu ostali su zadovoljni da su još jedanput pred važnim gostima mogli posvjedočiti o događajima iz prošlosti i o svojoj odlučnosti nastaviti putovima predaka. ✍

DOJMOVI GENERALA FRANJEVAČKOG REDA

18. VI. 2017.

18/06/2017

My dear brothers of the Fraternity of the Assumption, the true "Patrimonia" of the Province of Mostar,

God has worked miracles in and through the faithful witness unto death of the friars who were killed on this holy ground. As we pray and remember their sacrifice, we are called to deepen our commitment to live the Gospel life as Friars and Minors today and going towards the future.

May these our martyred brothers serve as symbols of the "cloud of witnesses" presented in the Book of the Apocalypse, calling us to remain centered in Jesus, holding on to one another as brother, and reaching out to all who are in need today.

God bless you!

Fra. Michael A. Perry, OFM
Minister General and Superior

Moja draga braćo bratstva Uznesenja Blažene Djevice Marije, istinske »Porcijunkule« Provincije iz Mostara. Bog je djelovao čudesno i kroz braću vjerne svjedoke sve do smrti koji su bili ubijeni na ovom svetom tlu.

Dok se molimo i sjećamo njihove žrtve, pozvani smo produbljivati svoj odabir življenja evanđelja kao fratri i Manja braća danas i u budućnosti.

Neka ova mučenička braća posluže kao simbol »Oblaka svjedoka«, spomenutih u knjizi Apokalipse, koji nas pozivaju ostati usredotočenima na Krista, odnoseći se jedni prema drugima kao braća i pomažući sve one koji su danas u potrebi.

Neka vas Bog blagoslovi!

brat Michael A. Perry, OFM
general franjevačkoga reda i sluga ✍

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudes« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subrača«, K., 2 (19),
Široki Brijeg, lipanj – prosinac, 2017.

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
BiH: Kard. Stepinca 14
88220 Široki Brijeg

Veza:
tel.: (039) 700-325
faks: (039) 700-326
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 12 KN; 3,75 EUR; 4,25 CHF;
6,50 USD; 6,50 CAD

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 7,5 KM; RH 33 KN; EU 7,5 EUR;
CH 8,50 CHF; SAD 13 USD; Canada
13 CAD

Slanje pretplate, dobrovoljnih priloga... (s naznakom za Vicepostulaturu i nakanu):

a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar, poslovna Ljubuški:
žiro-račun (BiH): 3381602276649744
devizni račun (inozemstvo):
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

RIJEČ UREDNIKA

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Zanimljivo je ovo stanje u hrvatsko-me društvu s obiju strana granice. Ne mislim na trenutna politička kretanja, nego na naše suočavanje s prošlošću. Godinama nam tupe da bismo to trebali učiniti, no kada to učinimo, onda nas napadaju kako šutimo o svojim zločinima. Neshvatljivo! Ponajprije, čiji smo to mi pa bismo se trebali ispričavati za zločine te naše skupine? A riječ je zapravo samo o zločinima jugokomunista s jedne strane i zločina svih ostalih s druge strane. Dotični su vladali punih 45 godina te su nesmiljeno skrivali svoje, a otkrivali stvarne ili nestvarne zločine onih drugih. Međutim, naši petokolonaši nikako to ne žele uvidjeti. Drago im, zbog isplativosti, biti u tuđoj službi i to ti je to.

Mi, pak, krenimo drugim smjerom. Kao primjer tomu može nam poslužiti Jan Mikrut, profesor crkvene povijesti na Gregorijani. Odlučio je suočiti se s prošlošću pa je počeo istraživati mučeništvo kršćana u srednjoistočnoj Europi i SSSR-u pod komunističkim režimom. I počele su izlaziti ne knjižice, nego tomovi knjiga, toliko je toga bilo. Na predstavljanju u Rimu, uz crkvene velikodostojnike i pripadnike, bili su i diplomatski predstavnici raznih država. Treba li neka jasnija poruka?

Godinama se biskup Bogović bori da se stvarno suočimo s tom prošlošću. Zacijelo mu je životno djelo Crkva hrvatskih mučenika na Udbini, ali nipošto manje važno nije ni Komisija HBK i BK BiH za hrvatski martirologij. Hrvatske

države s obiju strana granice nisu smogle dovoljno hrabrosti suočiti se s prošlošću pa je on to morao potaknuti barem u okrilju Crkve. Između ostaloga, spomenuta Komisija popisuje pobijene katolike tijekom jugokomunističke strahovlade i među njima traži kandidate za mučeništvo. Molimo Boga da u tom što bolje uspije. Istodobno biskup Bogović nastoji pokrenuti izgradnju tzv. Svehrvatskoga groba. Još to nije uspio, ali nije do njega, do države je. U okolici Crkve hrvatskih mučenika na Udbini izgradilo bi se mjesto gdje bi se pokapali posmrtni ostatci svih onih za koje znamo da pripadaju našem narodu, ali ne znamo tko su. Zar to naši petokolonaši ne mogu pozdraviti barem kao humano djelo, a da o onom vjerskom ne govorimo? Trebali bi, no kako to izgleda u stvarnosti, mogu vidjeti na primjeru Groblja mira na Bilima.

Svjesni pojedinci i nadalje pomažu Vicepostulaturi otkrivati pravu istinu o pobijenim hercegovačkim franjevcima. Tako je mladi nadareni povjesničar Hrvoje Mandić otkrio da su fra Leo Petrović i skupina franjevaca u Mostaru pomagali svima onima koji su bili progonjeni. Nisu gledali ni na vjeru ni na naciju, važno je samo bilo pomoći čovjeku u nevolji. Jugokomunisti su sve to krili kao zmija noge, a dotične su uglavnom prije toga skratili za glavu. Naravno da ćemo učiniti sve da se konačno raspetlja istina o toj našoj prošlosti.

U spomenutu duhu neka vam je

mir i dobro!

IZ SADRŽAJA

Iz ljetopisa	4	Povijesne okolnosti	51
Istraživanja	17	Suočavanje s prošlošću	53
Pobijeni	27	Razgovor	56
Nagradni natječaj	39	Iz Vicepostulature	58
Podsjetnik	44		